

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
ผู้ศึกษา	นางขวัญใจ ไกลนอก
หน่วยงาน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
ปีที่ศึกษา	พ.ศ.2553

บทคัดย่อ

การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะส่งผลให้คุณภาพการเรียนการสอนและความเจริญก้าวหน้าของผู้เรียน การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ตามกระบวนการพัฒนาระบบ 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาระบบ (Systems Investigation) การวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) การออกแบบระบบ (Systems Design) การใช้ระบบ (Systems Implementation) การบำรุงรักษาและการทบทวนระบบ (Systems Maintenance and Review) โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ เคมมิส และแมคแท็กการ์ท (Kammiss and McTaggart) โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ แต่ละวงรอบ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) กลุ่มผู้ร่วมศึกษาและผู้ให้ข้อมูล 5 คน ประกอบด้วย ผู้ศึกษา จำนวน 1 คน ผู้ร่วมศึกษาเป็นบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1 คน ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 2 คน และหัวหน้าวิชาการ จำนวน 1 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม 9 คน ประกอบด้วย ครูที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นิเทศ จำนวน 2 คน ครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน จำนวน 6 คน และหัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการประชุม และแบบบันทึกประจำวัน การจัดการกระทำและตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา การพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ กำกับติดตาม ทำให้ได้วิธีการปฏิบัติ

การนิเทศแต่ละขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ครูผู้นิเทศและครูผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ครูมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศ แต่ครูผู้นิเทศยังขาดทักษะ ในการตรวจแผนการสอน การสังเกตการสอน และการให้คำปรึกษา จึงทำให้มีการพัฒนา ในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้นิเทศจะดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนทุกสัปดาห์ เน้นนิเทศติดตาม 3 กิจกรรม คือ การตรวจแผนการสอน การสังเกตการสอน และการให้คำปรึกษา ผลการพัฒนา พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามากขึ้น ครูมีความรู้สึกที่ดีต่อกันทุกคนมีความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่งแผนการสอนตามกำหนด มีขวัญกำลังใจดีขึ้น

โดยสรุป การพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงานของบุคลากรในองค์กรในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น จึงควรแนะนำ ส่งเสริม ให้นำเทคนิคการประชุม แบบมีส่วนร่วม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ กำกับติดตาม มาใช้ในการพัฒนา สถานศึกษาอื่นต่อไป